

Týmy asistentů prevence kriminality v mnoha městech doplňují Ukrajinci

Znalost mentality obyvatel původem z Ukrajiny je v Česku velkou posilou stejně jako znalost jejich řeči. Liberec a Plzeň se s námi podělily o své zkušenosti s ukrajinskými asistenty prevence kriminality a soudě podle toho, že asistenti působí již ve více než dvaceti městech, má projekt velký úspěch.

„Přínos v zaměstnávání ukrajinských asistentů prevence kriminality vidím hlavně v komunikaci. Ukrajínští asistenti znají mentalitu menšiny, jejich zvyky, postoje a návyky a to je nesmírně důležité,“ říká na úvod Michal Barbořík, ředitel odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra.

Asistenti pomáhají zejména poradenskou činností a příklady dobré praxe tak, aby nedocházelo k nepochopení a problémům při pobytu na našem území. Jsou zkrátka takovými průvodci a prostředníky „cizích lidí v cizí zemi“.

Je to smysluplná spolupráce

S projektem Asistent prevence kriminality začali v Liberci v roce 2018, a to za podpory dotací z Evropské unie, konkrétně z Operačního programu Zaměstnanost unie, konkrétně z Operačního programu Zaměstnanost unie, konkrétně z Operačního programu Zaměstnanost unie, konkrétně z Operačního programu Zaměstnanost unie.

Liberec bylo jedno z prvních měst v České republice, které v době, kdy tu hledalo útočiště mnoho žen s dětmi a starších lidí utíkajících před válkou, zaměstnalo dvě asistentky prevence kriminality původem z Ukrajiny. „Věděli jsme, že vedle poskytnutí základní humanitární pomoci bude potřebná i prevence kriminality a terénní pracovník, který zkontroluje, jak ti lidé žijí. Zda se jim neděje něco zlého, pomůže jim vyřídit formality a zorientovat se v českém systému a předcházet tak případným problémům,“ vysvětluje tisková mluvčí Liberce Jana Kodymová.

Ukrajinky se zapojily téměř okamžitě. Nedávno však jedna z nich začala pracovat ve zdravotnictví, a tak nyní ve městě působí ukrajinská asistentka pouze jedna. Doprovází uprchlíky na potřebné úřady, překládá, monitoruje lokality, kde ukrajínští uprchlíci žijí, roznáší letáky, šíří aktuální informace, vyvrací občanům dezinformace a dělá osvětu. Pracuje převážně v místech vyšší koncentrace svých krajanů. Jedná se o různá místa pomoci a ubytovací zařízení. Příkladem dobré praxe je i spolupráce ukrajinských a romských asistentů. Jsou to terénní pracovníci, kteří mají sice rozdílné cílové skupiny, ale dovedou velmi dobře spolupracovat. O problematice toho druhého vědí, dovedou se zastoupit, doprovázejí se ve společných hlídkách, pomáhají si na profesní i lidské úrovni.

„Ukrajinské asistenty můžeme rozhodně doporučit. Je to smysluplná spolupráce, která funguje, a v současné době je to důležitý most k minoritě, se kterou zde budeme

žít. Čím lépe se Ukrajinci začlení do naší společnosti, tím větší přínos to i pro nás ve finále bude mít. Úspěšná integrace je nejlepší prevence před sociálním vyloučením a kriminálním chováním,“ vysvětluje tisková mluvčí Městské policie Liberce Daniela Bušková.

Resortní výzva, která je stále aktuální

Kvůli invazi Ruské federace na Ukrajinu vyhlásil odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra v loňském roce druhé kolo programu Prevence kriminality na místní úrovni. Dotace jsou určeny zejména pro projekty, řešící dopady bezpečnostní situace spojené s uprchlickou krizí na Ukrajině. „V průběžné výzvě je možné podávat žádosti na asistenty, domovníky či na podporu kraje do 30. června 2023 nebo do vyčerpání alokace. Konkrétně výzvu na projekt asistentů využilo od září přes dvacet měst,“ říká ředitel odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra Michal Barbořík.

Plzeňští
preventisté

V Plzni zachycují problémy přímo z terénu

V Plzni projekt poprvé spustili v roce 2014. Na rozdíl od Liberce nezískává město finanční prostředky z Evropské unie, ale především na mzdy asistentů je čerpá z dotačního programu Ministerstva vnitra. Od letošního dubna mají

Ukrajinské asistentky prevence kriminality z Liberce

díky němu nově i čtyři asistenty ukrajinské národnosti, kteří se vyskytují tam, kde to situace vyžaduje.

Plzeň, potažmo Plzeňský kraj je jedním z nejméně zatížených krajů v republice vzhledem k uprchlické krizi. Role asistentů ukrajinské národnosti je stejně jako těch ostatních zejména preventivní. Nicméně jejich činnost spočívá především v poskytování pomoci a podpory uprchlíkům, v navázání kontaktu se samosprávou a poskytovateli sociálních služeb. Při řešení různých problémů spojených s protiprávním jednáním spolupracují i s městskou a státní policií. Výjimkou není spolupráce ani s nestátními neziskovými organizacemi, školami a dalšími institucemi. „Vzhledem k tomu, že vysoké procento válečných uprchlíků nerozumí česky, vybíralo město takové asistenty, kteří vedle ukrajinštiny ovládají i češtinu a mohou tak zprostředkovávat informace oběma stranám,“ říká Eva Barborková, tisková mluvčí Plzně.

Asistenti nejvíce pomáhají tím, že se zaměřují hlavně na komunikaci a osvětu s Ukrajinci. S rodiči a dětmi komunikují před plzeňskými základními a mateřskými školami a v okolí dětských pískovišť a hřišť. Zejména dětem a nezletilým ukazují, jak se chovat, a učí je, jak to v Česku „chodí“. Do ukrajinštiny překládají nejrůznější provozní řády, například jak se chovat u rybníků, nebo aktivně spolupracují s revizory hromadné dopravy.

Ačkoliv v Plzni působí ukrajinští asistenti zatím velmi krátce, lze již nyní shledat přínosy tohoto projektu. „Ostatním městům a obcím je můžeme jen doporučit. Komunitou jsou lépe přijímáni, daří se jim snáze navazovat kontakt a zprostředkovávat důležité informace pro občany z Ukrajiny. Nastavení činností asistentů je široké, díky čemuž zachycují problémy přímo z terénu a snáze hledají jejich řešení,“ uzavírá Eva Barborková.

V Českých Budějovicích usnadňují orientovat se v novém prostředí

Od června loňského roku má posilu v podobě dvou ukrajinských asistentů i Městská policie v Českých Budějovicích.

Iryna a Oleksandr Shatylo se nejprve osvědčili v Krajském asistovaném centru pro uprchlíky, kde působili jako tlumočníci. Teď se spolu se strážníky pohybují v ulicích města a jsou rádi, že mohou pomáhat. „Naším hlavním úkolem je tlumočit. Seznamujeme lidi i se zákony a pravidly města a země, které by měli dodržovat. Snažíme se jim usnadnit situaci v novém prostředí a ulevit od nepředstavitelného stresu. To, že museli náhle a často za dramatických okolností opustit své domovy, je jen těžko představitelné,“ podotýká Oleksandr Shatylo.

Práci asistentů podle nich budou dělat, dokud to bude potřeba. „Drtivá většina lidí, kteří z Ukrajiny museli utéct, se chce vrátit zpátky domů. Bude záležet jen na tom, jak se situace bude vyvíjet. Moc bychom si přáli, aby se jim to splnilo co nejdříve,“ uzavírá téma Iryna Shatylo. ■

V Českých Budějovicích pomáhají Iryna a Oleksandr Shatylo

foto: Plzeň, Liberec, České Budějovice